

Kalervo Hovi 70

Kalervo Hovi nädal enne 32. sünnipäeva (6. septembril 1974) saunas Pirita jõe käärus nõjaldumas käsipuule.
Foto: erakogu

■ 13. septembril 1942 sündis Oulu linnas Arvo Kalervo Hovi. Soomlase jaoks harjumuslikust kahest nimest on Arvo isa nimi, kasutusnimeks sai algusest peale „Kalevalast” võetud nimi, mis neil aegadel oli tavaline. Kalervo oli kurja Untamo õnnetu saatusega veli ja orvuna sündinud Kullervo isa. Kolm kuud tagasi oli Mannerheim tähistanud oma 75. sünnipäeva ja saanud Soome marssaliks. Aafrikas olid inglased just tagasi surunud Rommeli pealetungi El-Alameinile, aga Soomest oli sel ajal sõda kaugel ja puhkusel käivad rindemehed olid reipatujulised. Üldiselt arvati, et küllap Mannerheim meid sõjast välja viib – nagu see pärast õigupoolest ju oligi.

Esimesed sõjajärgsed rasked aastad jäid Kalervo Hovi mälupiiri taha, varasesse lapsepõlve. Tema läbis normaalse haridustee, õppis Turu ülikoolis ajalugu, lõpetades 1968 magistrina. Aastail 1976–1986 töötas ta dotsendina ja abiprofessorina Oulu ja Turu ülikoolis, aastast 1986 Turu ülikooli üldajaloo professorina.

Hovi akadeemiline juhendaja Teodor Vilhelm (Vilho) Niitemaa suunas ta rahvusvaheliste suhete ajaloo valdkonda, soovitades magistr töö teemaks Poola Prantsuse sanitaarkordoni plaanis. Mis puutub, muide, Poola ajalukku, siis see jäigi Hovile lähedaseks. 1984. aastal ta avaldas monograafia „Interessensphären im Baltikum. Finnland im Rahmen der Ostpolitik Polens 1919–1922”. Ning juba uuel ajal, 1994. aastal tuli tema Poola ajalugu, hea ja huvitav ülevaate- ja õpperaamat. Aga Hovi teaduslike huvide tulipunktiks kujunes Prantsusmaa Ida-Euroopa liitude poliitika, sanitaarkordoni ja idabarjääri problemaatika. Tema 1975. aastal publitseeritud doktoriväitekirj on pealkirjastatud „Cordon Sanitaire or Barrière de l’Est? The Emergence of the New French Eastern European Alliance Policy 1917–1919”. Järgnevalt on ilmunud arvukalt sisukaid artikleid sellest teemaderingist, Ida-Euroopa liidupoliitika eri etappidelt. Ta on uurinud Itaalia ja Austria-Ungari jt. poliitikat, nn. piiririikide poliitikat,

eeskätt Soome osa selles. Kui Prantsusmaa ja Saksamaa suhteid on rahvusvahelises ajaloo- teaduses palju uuritud, siis Prantsusmaa liidu- poliitikat suhteliselt vähe. Selles valdkonnas on Kalervo Hovi suveräänne ja edurivi uurijaid. Ta täiendas oma erialast ettevalmistust Saksa- maal, töötas põhjalikult Prantsuse arhiivides. Kalervo Hovi ise on märkinud, et rahvusva- heliste suhete ajalugu kuulub ajaloouurimise kõige vanemate valdkondade hulka ning on üks neist harvadest ajaloo- teaduse valdkondadest, mis on välja arendanud oma teooria. Kalervo Hovi on oma erialal metodoloogiliselt haritud ja sügavuti minev uurija.

Ühtlasi on ta laialdaste huvidega ajaloolane. Ta on avaldanud eriartikli Eesti 1560. aasta talu- poegade ülestõusu iseloomust, pidades seda feodaalsest ekspluateerimisest ja õiguslikust rõhumisest tingituks. Ta on kirjutanud kohani- medest ajaloouurimise allikana. Küllaltki oota- matult ja üllatuslikult algatas ta Turu ülikoolis, kus Ajaloo Instituut seni näiteks oli palju jõudu pühendanud pagulaste ja väljarände uurimisele, hotellide, restorani- ja kohvikukultuuri üksikas- jalise uurimise.

Siinkohal on tingimata vaja esile tõsta, et Kalervo Hovi on estofiil selle sõna vanas klas- sikalises mõttes – Eesti sõber ja Eesti uurija, üks neid soomlasi, kes kasutab aktiivselt eesti keelt (mitte üksnes, et saab aru). Esimest korda käis ta Tallinnas Turu üliõpilasena 1967. aastal – laevavühendus Tallinnaga oli sisse seatud üle- eelmisel aastal. Tihedamad suhted eestlastega kujunesid tal ajaloolaste nn. Soome-Nõukogu- de Liidu sümposiumide käigus 1971. aastast alates ning keeleoskus tõusis kõneldava keele tasemele. 1976. aastal Kalervo Hovi publitsee- ris olulise Eesti ajaloo allika, Taani Tallinna kindralkonsuli Jens Christian Johanseni päe- varaamatu 1918.–1919. aastast, varustades selle sisuka ja põhjaliku eessõnaga. Vilho Niitemaa oli 1959.a. avaldanud soomlaste jaoks ülevaa- teteose Baltimaade ajaloost. 1991. a. anti see uuesti välja, kusjuures Kalervo Hovi kirjutas kaks peatükki Eesti, Läti ja Leedu ajaloost aastail 1918–1991. Ka tema mainitud kirjutis kohanimedest kasutab põhiliselt Eesti (Tallin- na) ainest ning tema hotellide-restoranide-koh- vikute uurimissuund ongi just nimelt Tallinna käsitlev. Eestlaste maa ajalugu on peale nende endi kõige rohkem uurinud baltisakslased ja soomlased. Et see Soome-poolne traditsioon on pärast Teist maailmasõda nii kenasti jätkunud, selles on Soome ajaloo- teaduse ühe sihiseadjana tublisti teeneid Kalervo Hovil.

Kõige selle tõttu on päris loomulik, et prof. Hovil kujunesid välja nii tihedad töökontaktid Eesti ametivendadega, eriti pärast raudse eesriide langemist. Ta kutsus eestlasi Turgu loengusarju pidama, väitekirju oponeerima, ise käis Eestis loengusarju pidamas, oponeerimas, doktoriseminare juhendamas, asjatundjaks professorikohtade täitmisel jm. 1989.–1990. aastast olid need kontaktid Tartu ülikooliga (NSV Liidu okupatsiooni ajal suuresti ka Tea- duste Akadeemia Ajaloo Instituudiga), hiljem ka vastloodud Tallinna ülikooliga. Kalervo Hovi on Tuna toimetuskolleegiumi põline, toimekas liige.

Kõige raskem, otse üle mõistuse, on niisugu- se juubelikirjutise lõpetamine. Mida öelda, mida soovida, et ütlejal oleks ilus öelda ja asjaosalisel hea kuulda! Ole kõva, oiwa mies!

Enn Tarvel